

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ขดแปลงยาว ถิ่นของเรา เพื่อใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา กลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษา
2. ทฤษฎีการเรียนรู้
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.2 ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.3 ประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.4 ลักษณะที่ดีของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.5 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
4. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดฉะเชิงเทราและอำเภอแปลงยาว
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรสถานศึกษา

เป็นหลักสูตรที่เกิดจากการที่สถานศึกษา นำสภาพต่างๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น เอกลักษณะของชุมชน สังคม ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ มากำหนดเป็นสาระและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลาง และเพิ่มเติมสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ หรือรายวิชาได้ตามความถนัดความสนใจของผู้เรียน (จันทร์ กุปตะวาทีน 2550:37) ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของหลักสูตรที่ว่า ข้อกำหนดด้วยจุดหมาย แนวทาง วิธีการ และเนื้อหาสาระในการ

วัดผล การเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ เจตคติ และพฤติกรรม ตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา (กรมวิชาการ) ดังนั้น การจัดหลักสูตรท้องถิ่นจึงมี วัตถุประสงค์ให้นักเรียนได้เรียนรู้ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตน ในด้านประวัติความเป็นมา การประกอบอาชีพ เอกลักษณ์ ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนที่ นอกจากจะต้องพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จบการศึกษา ภาคบังคับทุกคนและมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานแล้ว ยังต้องการพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะการใช้ เทคโนโลยี มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ สามารถสืบทอดภูมิ ปัญญาและพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงได้อย่างมีความสุข

1.1 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านคลองอุดม

1.1.1 วิสัยทัศน์ และ พันธกิจ

1) วิสัยทัศน์

มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการ ปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพ การสืบสานภูมิปัญญา รู้จักใช้เทคโนโลยี ในการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2) พันธกิจ

(1) พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้ เกิดแก่ผู้เรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

(2) ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลายอย่างเต็ม ศักยภาพ

(3) พัฒนานุเคราะห์ให้มีความรู้ความสามารถ ในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

(4) ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายในการแสวงหาความรู้

(5) ส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ ถ่ายทอด

(6) ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรภายในโรงเรียน ให้ดำเนินชีวิตด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(7) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและวิถีความเป็นอยู่

กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความเป็นไทยมีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นไปตามเจตนารมณ์มาตรา 80 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 นอกจากนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็น ในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทย อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะในด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ 2551) จากนโยบายด้านการศึกษาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ การก้าวเข้าสู่สังคมของกลุ่มอาเซียน การปรับตัวเพื่อรองรับความเจริญก้าวหน้า โดยที่ไม่ล้าสมัยพื้นฐานของสังคมไทย มีจิตสำนึกในความเป็นไทย รักความเป็นไทย สามารถยอมรับวัฒนธรรมต่างๆที่เข้ามาสู่เมืองไทย ในขณะเดียวกันสามารถประยุกต์ใช้วัฒนธรรมอย่างเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นที่ว่า ประสบการณ์การเรียนรู้ ที่จัดให้กับกลุ่มผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ที่จัดตามสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในท้องถิ่นนั้นๆ เป้าหมายหลัก คือ ต้องการให้ผู้เรียนมีความรักความภูมิใจในท้องถิ่น ตระหนักถึงหลักธรรมในการอยู่ร่วมกัน อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ และรักความเป็นไทย

คุณภาพของผู้เรียน

เมื่อนักเรียนได้เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา และวัฒนธรรม นักเรียนได้เรียนรู้และรับการพัฒนา ดังนี้

1. ได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษา ประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ ในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิดเรื่องการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข

2. ได้เรียนรู้และพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมี วิจารณญาณ ได้รับการพัฒนาแนวคิด และขยายประสบการณ์ เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับ ประเทศในภูมิภาคต่างๆในโลก ได้แก่ เอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ใน ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์

3. ได้รับการพัฒนาแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต สามารถ นำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

จากหลักสูตรและสาระสำคัญของวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียน เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทยได้ ศึกษาความเป็นไปและปรับตัวเข้ากับสภาวะการเปลี่ยนแปลง ของโลก ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถพัฒนาแนวคิด วิเคราะห์เหตุการณ์ โดย กระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเกิดจากวิธีวิจัยเอกสารและหลักฐาน ประกอบอื่นๆ เพื่อให้ได้มา ซึ่งองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็น ผล และการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

หลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของโรงเรียนบ้าน คลองอุดมได้จัดราย วิชาสาระเพิ่มเติมท้องถิ่นของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 และชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนได้เรียนรู้ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตน ในด้าน ประวัติความเป็นมา การประกอบอาชีพ เอกลักษณ์ ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งแนวคิดด้าน การศึกษาของ วิชัย ตันศิริ (อ้างในทิสนา แคมมณี 2553:182) ที่กล่าวว่า สังคมไทยในอนาคตน่าจะเป็นสังคมที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการพัฒนาทาง จิตใจ เป็นสังคมที่ตระหนักในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม คุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ที่นอกจากจะต้องพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จบการศึกษาภาคบังคับทุกคนและมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานแล้วยัง ต้องการพัฒนานักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยี มีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้

ผู้เรียนแสวงหาความรู้ สามารถสืบทอดภูมิปัญญา และพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีความสุข

ท้องถิ่น ในความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2538 ระบุว่าหมายถึง ท้องที่ใดท้องที่หนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้น การจัดหลักสูตรที่เกี่ยวกับท้องถิ่น จึงมีเป้าหมายให้นักเรียนได้เรียนรู้ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตน ในด้านประวัติความเป็นมา การประกอบอาชีพ เอกลักษณะ ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความสำคัญของหลักสูตรท้องถิ่นคือ เป็นหลักสูตรบูรณาการที่ผู้เรียน ชุมชนและครูร่วมกันสร้างขึ้น เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนจากชีวิต เรียนแล้วเกิดการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตอย่างมีคุณภาพและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม อยู่อย่างมีความสุข การเรียนการสอนจะสอนตามความต้องการของผู้เรียน โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำผู้เรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง(กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน2543:5) แนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น มีแนวทางในการดำเนินการหลายลักษณะ ดังนี้

1. ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น โดยการสำรวจสภาพปัญหาของชุมชน การวิเคราะห์สภาพปัญหาชุมชนและความต้องการของผู้เรียน เขียนผัง หลักสูตร เขียนหลักสูตรและนำไปใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. ปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับกับสภาพของท้องถิ่น โดยไม่ทำให้จุดประสงค์และเวลาในการเรียนเปลี่ยนแปลง
3. จัดทำรายวิชาขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
4. จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาของคำอธิบายรายวิชา ที่กำหนดขึ้นตามสภาพความต้องการของท้องถิ่น

1.2 หลักสูตรท้องถิ่น

หมายถึงหลักสูตรที่สร้างขึ้นจากสภาพปัญหา และความต้องการของผู้เรียน โดยที่หลักสูตรท้องถิ่น จะสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นนั้นๆ เป็นการเรียนรู้จากภูมิปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่น ผู้เรียนแสวงหาองค์ความรู้ที่ตอบสนองกับวิถีชีวิตของตนเอง ปรับตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ สอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แคมมณี (2553: 179) ที่ว่า กระแสโลกาภิวัตน์ได้นำทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดีเข้ามา กระบวนการเรียนการสอนจำเป็น ต้องช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิดเป็น คิดชอบ และเรียนรู้วิธีปรับตัวเอง การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ควรเริ่มตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการชีวิตทั้งในครอบครัวและชุมชน เพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กให้เข้มแข็งต่อไป จึงควรพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐาน โดยจัดให้มีหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น การจัดหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้เรียนจะ

เรียนรู้ตามสภาพจริงของตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัวและชุมชนได้ (กองพัฒนาการ ศึกษาออกโรงเรียน 2543 : 3)

โครงสร้างหลักสูตรกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาแบ่งเป็น 6 หน่วย การเรียน (หลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551) และรายวิชาท้องถิ่นของเรา รายวิชาเพิ่มเติม ส 21201 ท้องถิ่นของเรา 1 เวลาเรียน 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค 0.5 หน่วยการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาเพิ่มเติม ส 22201 ท้องถิ่นของเรา 2 เวลาเรียน 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค 0.5 หน่วยการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนบ้านคลองอุดม จังหวัด ฉะเชิงเทรา มีคำอธิบายรายวิชาดังนี้

รายวิชาเพิ่มเติม ส 21201 ท้องถิ่นของเรา 1 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค 0.5 หน่วย การเรียน

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาอธิบาย ระบุ ตระหนักการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ทางกายภาพของจังหวัดฉะเชิงเทราทรัพยากรธรรมชาติที่มีในท้องถิ่นจังหวัดฉะเชิงเทราวิธีการ อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น การดำเนินชีวิตของประชากรใน ท้องถิ่น ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียม ประเพณีการเล่นพื้นบ้าน ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของ จังหวัดฉะเชิงเทรา บุคคลสำคัญด้านศาสนา หลักธรรมในการอยู่ร่วมกัน โดยใช้กระบวนการทาง ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การคิดวิเคราะห์ กระบวนการทางจริยธรรม กระบวนการพัฒนาและ กระบวนการทางประชาธิปไตย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการสื่อสาร มี ทักษะในการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลได้อย่างมีคุณภาพ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวัน วันได้ มีความรัก ภาควิชาใจในท้องถิ่นของตน อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะและรัก ความเป็นไทย

ผลการเรียนรู้

1. บอกประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นได้
2. อธิบายสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่น โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้
3. อธิบายปัจจัยที่มีต่ออิทธิพลการดำเนินชีวิตของประชากรในท้องถิ่นได้
4. อธิบายประวัติความเป็นมาของสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และสถานที่ ท่องเที่ยวที่สำคัญของท้องถิ่นได้

5. ยกตัวอย่างผลงานที่เป็นประโยชน์ของภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำไปเป็นแบบอย่างได้

6. อธิบายเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี การละเล่นพื้นบ้าน ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นได้

7. เสนอแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นได้

8. ยกตัวอย่างบุคคลสำคัญด้านศาสนา และนำไปเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตร่วมกันได้

9. อภิปรายสิ่งที่เป็นความภูมิใจเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนได้

รายวิชาเพิ่มเติม ส 22201 ท้องถิ่นของเรา 2 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค 0.5 หน่วย

การเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษา วิเคราะห์ ปัญหาที่สำคัญของจังหวัดฉะเชิงเทรา ประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติที่มีต่อชุมชน ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีต่อชุมชนและท้องถิ่น การปฏิบัติตนในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เหมาะสมกับชีวิตประจำวัน คุณธรรมในการประกอบอาชีพของท้องถิ่น เอกลักษณ์ของชุมชน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกัน การคมนาคมขนส่ง และการติดต่อสื่อสาร บทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน องค์กร สมาคมในท้องถิ่น ด้านเศรษฐศาสตร์ของจังหวัดฉะเชิงเทรา เรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และการประยุกต์ใช้ หน้าที่พลเมือง การปกครองของจังหวัดฉะเชิงเทรา บุคคลสำคัญทางด้านการเมืองการปกครอง การพัฒนา และการศึกษาการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว ปัจจัยพื้นฐานทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้กระบวนการทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การคิดวิเคราะห์ กระบวนการทางจริยธรรม กระบวนการพัฒนาและกระบวนการทางประชาธิปไตยเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการสื่อสาร มีทักษะในการศึกษาค้นคว้ารวบรวม ข้อมูลได้อย่างมีคุณภาพ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ มีความรัก ภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะและรักความเป็นไทย

ผลการเรียนรู้

1. บอกสาเหตุของปัญหาที่สำคัญของท้องถิ่นได้
2. อธิบายผลกระทบการใช้ทรัพยากรที่มีต่อชุมชนและท้องถิ่นได้

3. เสนอแนวทางและปฏิบัติตนในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้
4. อธิบายเอกลักษณ์ของชุมชน สถานที่สำคัญ อาชีพสำคัญ ของชุมชนในท้องถิ่นได้
5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
6. อธิบายเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน องค์กร สมาคมในท้องถิ่นได้
7. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองของจังหวัดฉะเชิงเทรา
8. อธิบายประวัติบุคคลสำคัญทางด้านการเมือง การปกครอง การพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่นได้

9. อภิปรายสิ่งที่เป็นความภูมิใจเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนได้

การวิจัยนี้ใช้หลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาเพิ่มเติม ท้องถิ่นของเรา ของโรงเรียนบ้านคลองอุดม เป็นแนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เนื้อหาของหนังสืออิงกับรายวิชาเพิ่มเติม ท้องถิ่นของเรา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร จึงสรุปได้ว่า หลักสูตรท้องถิ่นมีเป้าหมายให้นักเรียนได้เรียนรู้ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตน ในด้านประวัติความเป็นมา การประกอบอาชีพ เอกลักษณ์ ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา ที่ต้องการพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในการแสวงหาความรู้ สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม นำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

2. ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ หมายถึง ข้อความรู้ที่พรรณนา/อธิบาย/ทำนายปรากฏการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ซึ่งได้รับการพิสูจน์ ทดสอบ ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้ที่เหมาะสมกับศาสตร์แต่ละสาขา ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเชื่อถือได้ และสามารถนำไปนิรนัยเป็นหลักหรือกฎการเรียนรู้ย่อยๆ หรือนำไปใช้เป็นหลักในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ (ทิสนา แคมมณี, 2553: 475) ซึ่งทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) มีแนวคิดในการให้ความสำคัญของความเป็นมนุษย์และมองมนุษย์ว่ามีคุณค่า มีความดีงาม มีความ สามารถ มีความต้องการและมีแรงจูงใจภายในที่จะพัฒนาศักยภาพของตนหากบุคคล

ได้รับอิสรภาพและเสรีภาพ มนุษย์จะพยายามพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งนักจิตวิทยาของกลุ่มมนุษยนิยม มีแนวคิดในการจัดการศึกษาว่าการให้อิสรภาพและเสรีภาพแก่ผู้เรียน การจัดบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ หรือการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ จะทำให้มนุษย์จะเรียนรู้ได้ดี และควรมีอิสระที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการและด้วยวิธีการที่ตนพอใจ และในกระบวนการเรียนรู้ ครูต้องเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ที่เด็กกำลังเรียนรู้อยู่ ครูควรคิดค้นพัฒนาสิ่งอื่นๆด้วย เช่น สร้างวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอนใหม่ๆหรือหาวิธีที่จะใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ได้แก่ โนลส์ (Knowles) เชื่อว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากหากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจะเรียนรู้ได้ดีหากมีอิสระที่จะเรียนในสิ่งที่ตนต้องการและวิธีการที่ตนพอใจ ทิสนา แชมมณี (2553 : 70-71) และ รอเจอร์ส (Rogers) ได้กล่าวว่า มนุษย์จะสามารถพัฒนาตนเองได้ดีหากอยู่ในสภาพการณ์ที่ผ่อนคลายและเป็นอิสระ การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่ผ่อนคลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ (supportive atmosphere) และเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง(student-centered teaching) โดยครูใช้วิธีการสอนแบบชี้นำ (non-directive) ทิสนา แชมมณี (2553 : 70)

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม เน้นความสำคัญของมนุษย์ การให้อิสระทางการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับการที่ผู้วิจัยได้สอบถามความต้องการสื่อในการเรียนรายวิชาท้องถิ่นของเรา ซึ่งผู้เรียนต้องการหนังสือเป็นสื่อการเรียน ดังนั้น การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อเป็นสื่อในการเรียน จึงช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

2.1 แนวคิดในการจัดการเรียนการสอน

เป็นความคิดที่เกี่ยวกับการสอน ซึ่งอธิบายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในเรื่องเกี่ยวกับการสอนที่นักจิตวิทยาได้นำเสนอและได้รับการยอมรับโดยทั่วไป ซึ่งศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

2.1.1 การจัดสาระและกระบวนการเรียนรู้ ต้องมีส่วนที่เป็นแกนหลักและส่วนที่ยืดหยุ่น

2.1.2 การจัดโครงสร้างของสาระและกระบวนการเรียนรู้ ต้องตั้งอยู่บนฐานของสังคมไทย และเหมาะสมกับเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

2.1.3 สาระความรู้ที่เป็นสาระหลักเพื่อความเป็นมนุษย์ ได้แก่ ทักษะกระบวนการสื่อความหมาย กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการวิทยาศาสตร์ กระบวนการสังคม กระบวนการทำงาน สุขภาพและบุคลิกภาพ ศิลธรรมและสุนทรียภาพ ศิลปะ วิทยาทั้ง 8 ประการนี้ ถือเป็นแก่นแท้ของศักยภาพมนุษย์

2.1.5 กระบวนการเรียนการสอน ครูควรลดบทบาทในการบอก อธิบายและใช้
เครื่องมือช่วยสอนมากขึ้น เช่น ใช้สไลด์ทัศนูปกรณ์ ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วย
ตนเอง ใช้สื่อมวลชน ใช้แหล่งวิทยาการหลากหลาย

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอน โดยการเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูควรจัดรูปแบบในการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งเทคนิควิธีการ รวมถึงสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ และสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สื่อตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2538: 842) ได้ให้ความหมายไว้ว่าสื่อ หมายถึง ทำการติดต่อให้ถึงกัน ชักนำให้รู้จักกัน สื่อ (นาม) หมายถึง ผู้หรือสิ่งของที่ทำให้อีกคนหนึ่งหรือชักนำให้รู้จักกัน สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้สูงขึ้นช่วยให้เกิดทัศนคติและเจตคติที่ดีต่อการเรียน และได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กิดานันท์ มลิทอง (2540: 79) ให้ความหมายสื่อการสอนว่า สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิดยูโทรทัศน์ วีดิทัศน์ แผนภูมิ ภาพนิ่ง ฯลฯ ซึ่งบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน สิ่งเหล่านี้เป็นวัสดุอุปกรณ์ทางกายภาพที่นำมาใช้ในเทคโนโลยีการศึกษา เป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือ หรือช่องทางสำหรับการทำให้การสอนของผู้สอนส่งไปถึงผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ หรือจดจำหมายที่ผู้สอนวางไว้ได้เป็นอย่างดี

กล่าวโดยสรุปสื่อการเรียนรู้หมายถึง อุปกรณ์ หรือวัตถุทุกสิ่งทุกอย่าง ที่ผู้สอน หรือผู้เรียนนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้รูปแบบของสื่อ ได้แก่ วัตถุ สิ่งของที่มีอยู่ตามธรรมชาติ หรือที่มนุษย์สร้างขึ้นรวมถึงวิธีการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สอนนำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนของตน

2.3 สื่อสิ่งพิมพ์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายสื่อสิ่งพิมพ์ไว้ว่า “สิ่งที่พิมพ์ขึ้น ไม่ว่าจะเป็นแผ่นกระดาษหรือวัตถุใดๆ ด้วยวิธีการต่างๆ อันเกิดเป็นชิ้นงาน ที่มีลักษณะเหมือนต้นฉบับขึ้นหลายสำเนาในปริมาณมาก เพื่อเป็นสิ่งที่ทำการติดต่อ หรือชักนำให้บุคคลอื่นได้เห็น หรือทราบ ข้อความต่างๆ” หนังสือตำรา เป็นสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการศึกษาชนิดหนึ่ง ที่พิมพ์ขึ้นในหลายลักษณะพยายามพิมพ์ให้ดูน่าสนใจ มีภาพประกอบสีสันสวยงาม และอธิบายเนื้อหาวิชาอย่างชัดเจน สามารถ ใช้ได้ในจุดมุ่งหมายหลายอย่าง เช่น เป็นหนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ่านเพิ่มเติม (ทิพย์เกสร บุญอำไพ 2549: 15) การใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการศึกษาสามารถใช้เป็นสื่อหลักหรือเพื่อเสริมการศึกษา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของสื่อ และรูปแบบในการจัดการเรียนการสอน

สื่อในรูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติม จัดเป็นสื่อประเภท Instructional media เป็นสื่อที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ในการสอน มุ่งเน้นให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในด้านความคิดรวบยอด กระบวนการ วิธีการเป็นขั้นตอน เป็นสื่อที่ช่วยถ่ายทอดเนื้อหาเป็นสำคัญ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเรื่องความรู้ทักษะความชำนาญเฉพาะด้าน เป็นการสร้างทางเลือกในการเรียนรู้

สรุปได้ว่า สื่อ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีอิทธิพลต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ หนังสือจัดเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดหนึ่งและยังเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมถึงเป็นการส่งเสริมพัฒนาการให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

3.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่เดิมเรียกว่า หนังสืออ่านประกอบ ทำให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าความรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ทบทวนเนื้อหาและทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้โดยไม่มีข้อจำกัด ทั้งยังเป็นสื่อที่ช่วยพัฒนาอารมณ์ จิตใจ การปรับตัวให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ช่วยเปิดโลกทัศน์แห่งการเรียนรู้ให้กว้างไกล หนังสืออ่านเพิ่มเติมนักคุณประโยชน์ที่มากมายมหาศาล เป็นชุมทรัพย์ทางความรู้ที่ประเมินค่ามิได้ กรมวิชาการ (2526: 5) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หนังสือว่า โรงเรียนควรจัดหนังสือเสริมประสบการณ์ไว้ในห้องสมุดให้มีจำนวนเพียงพอเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านซึ่งหนังสืออ่านประกอบหรือหนังสืออ่านเพิ่มเติมนับเป็นหนังสือเสริมประสบการณ์อย่างหนึ่ง

นักวิชาการ ได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้หลากหลายความหมายดังต่อไปนี้

สุภรณ์ สถาพงศ์ (2528: 66-69) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า คือ หนังสือ ที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล และเป็นการสร้างนิสัยรักการอ่าน ซึ่งจะเป็นทางหนึ่งที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเยาวชนให้เข้าไปในทางที่ดีงาม โดยใช้หนังสือ อ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อในกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

หทัย ดันหยง (2529) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับหนังสือสำหรับเด็กว่า หนังสือสำหรับเด็กหมายถึง วัสดุการอ่าน อันเป็นปัจจัยในการพัฒนาชีวิตเด็ก ทั้งด้านทักษะพิสัย พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น หนังสือสำหรับเด็กย่อมมีบทบาทในชีวิตของเด็กทุกเพศทุกวัยทั้งในและนอกระบบโรงเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมประสบการณ์เสริมความสนใจและให้ความบันเทิงใจแก่เด็กเป็นสำคัญและหนังสือเด็กที่ดีมีคุณภาพย่อมมีลักษณะเป็นวรรณกรรมสำหรับเด็ก

ประเทิน มหาจันทร์ (2530: 230) กล่าวว่า เป็นหนังสืออ่านประกอบนอกเหนือจากหนังสือแบบเรียนโดยตรง ใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่ายไม่มีสำนวนโวหารอย่างผู้ใหญ่ คำเรื่อง และวิธีดำเนินเรื่องไม่ซับซ้อนจนเกินไป มีความยาวพอเหมาะกับความสนใจของเด็กและที่สำคัญต้องมีภาพประกอบด้วย มีลักษณะชวนให้อ่าน ดึงดูดความสนใจของเด็ก สามารถให้ทั้งความรู้และความบันเทิง

กรมวิชาการ (2534: 67) หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความ สารถในการอ่านของแต่ละบุคคลซึ่งหนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่า หนังสืออ่านประกอบ

ถวัลย์ มาศจรัส (2535: 11) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม คือ หนังสือที่มุ่งให้เด็กมี นิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นการเพิ่มทักษะการอ่านไปในตัว โดยมีเนื้อหาสาระที่ไม่ขัดต่อประเพณี วัฒนธรรม และศีลธรรมคิงามของสังคม เป็นหนังสือที่ให้ประโยชน์ในแง่ความรู้ ความคิด ปรัชญา และบันเทิง

จินตนา ไบกาชุย (2542: 6) ให้ความหมายไว้ว่า คือ หนังสือที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ส่งเสริม การอ่าน การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยนำหัวข้อหรือสาระเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือ หลายเรื่องในหลักสูตรมาเรียบเรียงให้นักเรียนศึกษาประกอบการเรียน เพื่อให้มีความรู้กว้างขวาง ยิ่งขึ้น

ฉวีวรรณ อุทกนันท์ (2547: 13) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หนังสือสำหรับเด็ก หมายถึง หนังสือที่มีจุดมุ่งหมายในการจัดทำขึ้นสำหรับเด็กโดยเฉพาะ หรืออาจให้ผู้ใหญ่อ่านให้เด็ก ฟังก็ได้ อาจเป็นหนังสือภาพล้วนๆ (picture book) หรือการ์ตูน มีเนื้อหาสาระและรูปแบบตัวอักษร ที่เหมาะสมกับ วัย ความรู้ ความสามารถของเด็ก

สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมความรู้ ประสบการณ์ของผู้เรียน เป็นหนังสือที่สร้างขึ้นสำหรับเด็ก มีเนื้อหาสาระเสริมหลักสูตร มีเนื้อเรื่อง ที่เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ให้ทั้งความรู้และความบันเทิง ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และผู้เรียน สามารถค้นคว้าความรู้ได้อย่างต่อเนื่อง

3.2 ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นสื่อการเรียนรู้ประเภทหนึ่ง สร้างขึ้นเพื่อเป็นหนังสือเสริม ประสบการณ์และความเข้าใจในเนื้อหาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง เป็นสื่อการเรียนการ สอนที่มีเนื้อหาอิงกับหลักสูตร ผู้เรียนสามารถเลือกอ่านได้ตามความสนใจ

จารุณี ยอดกัณฑ์ (2540: 16-18) ให้ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมความรู้ เมื่อพ้นวัยทารก เด็กย่อมเกิดความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้นตาม วัยและสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อให้ความบันเทิง เมื่อเด็กได้อ่านหนังสือ ก็จะได้รับความสุขสนาน เพลิดเพลิน เป็นการพักผ่อนทางจิตใจอย่างหนึ่ง ช่วยให้มีความบันเทิงเบิกบานแจ่มใส

3. เพื่อส่งเสริมการอ่านและการเข้าใจภาษา คือ ถ้ามีหนังสือใหม่ๆ ที่มีเนื้อเรื่องสนุกสนาน เด็กจะสนใจ ทำให้เกิดความชำนาญ อ่านหนังสือได้คล่องแคล่ว เป็นวิธีหนึ่งที่สนับสนุนการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ทั้งทางด้านการพูด ฟัง อ่าน และเขียน

4. เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก การที่มีหนังสือสนุกๆ ให้เด็กอ่าน เด็กจะอ่านหนังสือทุกวันจนเป็นนิสัย จะมีผลทำให้เด็กเกิดความรักการอ่านหนังสือ อันจะยังผลให้เด็กเป็นคนรอบรู้

5. เพื่อส่งเสริมจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ เด็กชอบวาดภาพพจน์ให้สัตว์หรือของเล่นพูดได้ และมีบทบาททำอะไรต่างๆ หรือเกิดจินตนาการเพื่อฝัน หนังสือเด็กจะมีเนื้อหาที่ใช้เวทมนตร์คาถาบันดาลสิ่งต่างๆ เป็นการช่วยให้เด็กเกิดความคิดสามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ขึ้นได้

6. เพื่อปลูกฝังทัศนคติและแนวทางคตินิยม ปลูกฝังให้เด็กเกิดความคิดที่สอดคล้องกับระบอบการปกครองและสังคมของชาติ รวมทั้งคุณธรรมและค่านิยมอันจะส่งผลให้เขาอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

7. เพื่อช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา อารมณ์ และจิตใจ การที่เด็กอ่านหนังสือดีๆ เหมาะกับวัย จะช่วยให้เด็กรอบรู้ในสิ่งต่างๆ ได้เรียนรู้สิ่งแวดล้อมและช่วยให้ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้

8. ส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจ เช่น เป็นเรื่องที่กล่าวถึงความสำเร็จของตัวละครหรือตัวบุคคลในเรื่อง ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านพลอยเกิดความภาคภูมิใจร่วมไปด้วย

9. ช่วยทดแทนความรู้สึกที่เด็กขาดหายไป เช่น ขาดความรัก ความห่วงใย มีปมด้อย หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ จะช่วยปลอบประโลมจิตใจของเด็ก และเป็นเพื่อนกับเด็กได้ดี

10. ช่วยให้เด็กอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย เป็นการป้องกันไม่ให้เด็กหันไปอ่านและสนใจเรื่องของผู้ใหญ่เร็วกว่าวัยอันจะเป็นสิ่งชักนำให้เด็กประพฤติตนในสิ่งที่ไม่สมควร

สมพร จารุณภู (2541:35-44) กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ช่วยให้เยาวชนและเด็กมีพัฒนาการ ดังนี้

1. พัฒนาการด้านภาษา ช่วยให้มีความทักษะในการสื่อสาร คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน

2. พัฒนาการทางความคิดและสติปัญญา เด็กสามารถสร้างจินตนาการได้

3. พัฒนาการด้านบุคลิกภาพ เด็กนำเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่ได้อ่าน มาพัฒนาตนเองได้

4. พัฒนาการทางด้านสังคม เด็กจะนำอิทธิพลทางความคิด ความเชื่อ ที่ปรากฏในหนังสือ มาเป็นแนวทางการประพฤติตน การวางตน การดำรงชีวิต รับผิดชอบต่อหน้าที่ในสังคมได้

กล่าวโดยสรุป หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความสำคัญ ในด้านที่เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาอิงสาระในหลักสูตร เป็นสื่อในการการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้นตามความเหมาะสมของวัย ช่วยพัฒนาทักษะด้านสติปัญญา อารมณ์ และการอ่าน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น ทั้งยังเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน อันเป็นองค์ ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้

3.3 ประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

มีการจำแนกประเภทตามลักษณะของหนังสือ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 31-32)

1) **หนังสือเรียน** คือ หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้สำหรับการเรียน มีสาระตรงตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรอย่างถูกต้อง

2) **หนังสือเสริมประสบการณ์** คือ หนังสือที่กระทรวงอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียน แต่ไม่ได้กำหนดเป็นหนังสือเรียน โรงเรียนจัดหาให้เป็นบริการ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความซาบซึ้งในคุณค่าทางภาษา การเสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่าน การเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนตามหลักสูตรให้กว้างขวางขึ้น หนังสือเสริมประสบการณ์ยังจำแนกประเภทได้ ดังนี้

(1) **หนังสืออ่านนอกเวลา** คือ หนังสือที่กำหนดให้ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตรนอกเหนือจากหนังสือเรียน โดยถือว่ากิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับหนังสือเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตร

(2) **หนังสืออ่านเพิ่มเติม** คือ หนังสือที่มีสาระอ้างอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เคยเรียกว่า หนังสืออ่านประกอบ

(3) **หนังสืออุเทศ** คือ หนังสือสำหรับใช้ค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับการเรียน โดยเรียบเรียงหนังสือประเภทเป็นเชิงวิชาการ

(4) **หนังสือส่งเสริมการอ่าน** คือ หนังสือที่จัดทำขึ้นโดยเน้นส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียน โดยแบบฝึกหัดที่ใช้ในโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้หลักเกณฑ์ ในการแบ่งประเภทของหนังสือตามเกณฑ์ ดังนี้

3.3.1 การแบ่งตามเกณฑ์ของผู้อ่าน

สนธิ สัตโยภาส (2536 : 17-21) แบ่งหนังสือสำหรับเด็กไว้ 5 ระดับ คือ

- 1) หนังสือสำหรับเด็กอายุ 0-3 ปี มักเป็นหนังสือภาพ
- 2) หนังสือสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี จะเป็นสมุดภาพมีคำบรรยายสั้นๆ ใต้ภาพ
- 3) หนังสือสำหรับเด็กอายุ 6-11 ปี จะเป็นหนังสือเรื่องประกอบภาพเนื้อหา

เริ่มยาวขึ้น

- 4) หนังสือสำหรับเด็กอายุ 11-14 ปี จะมีคำบรรยายมากกว่าภาพ
- 5) หนังสือสำหรับเด็กอายุ 14-18 ปี มักใช้คำบรรยายสั้นๆ มีภาพประกอบ

บางหน้า

ตามแนวคิดของฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527 : 15) ได้แบ่งประเภทของหนังสือออกเป็น 5 ระดับตามวัยของเด็ก ดังนี้

- 1) วัยแรกเกิด – 3 ขวบ เป็นวัยที่เด็กยังอ่านหนังสือไม่ออก แต่สนใจดูรูปภาพหรือสัมผัสได้

- 2) วัย 3-6 ปี เป็นหนังสือสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน
- 3) วัย 6-11 ปี เป็นหนังสือสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษา
- 4) วัย 11-14 ปี เป็นหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ประเภทสารคดี และ

บันเทิงคดี

- 5) วัย 14-17 ปี เป็นหนังสือสำหรับวัยรุ่น

หทัย ตันหยง (2534 : 17-20) ได้แบ่งวัยของเด็กตามสภาพการอ่านหนังสือของเด็กวัยรุ่น (Teen age) อายุระหว่าง 12-16 ปี จำแนกเป็นลำดับอายุดังนี้

วัย 12 ปี เริ่มมีความสามารถอ่านเรื่องราวที่ซับซ้อน เริ่มรู้จักวิเคราะห์เหตุการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เริ่มเบนความสนใจออกจากบ้านและโรงเรียนไปสู่สังคมภายนอก ร่างกายของเด็กหญิงจะเริ่มมีอัตราความเจริญเติบโตรวดเร็ว ในขณะที่เด็กชายมีความเจริญเติบโตอย่างปกติ ช่วงปลายของเด็กอายุ 12 ปี คือ เริ่มชอบอ่านนวนิยายเรื่องยาวบ้างแล้ว

วัย 13 ปี เด็กวัยนี้เริ่มชอบงานอดิเรก เริ่มใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ เริ่มแสดงตนว่ามีอุดมคติปรากฏการณ์แปลกใหม่ที่เกิดขึ้นก็คือ เด็กวัย 13 ปี กลับหันไปนิยมอ่านหนังสือประเภทวินิพนธ์ โดยเฉพาะบทละคร ชอบมากเป็นพิเศษ เด็กหญิงเริ่มวางตัวว่าตนเป็นผู้ใหญ่กว่าเด็กชายที่อายุเท่ากัน ดังนั้นเด็กหญิงจึงเริ่มแยกตัวเอง ไม่ถือเป็นเพื่อนเล่นกันอย่างแต่ก่อน

วัย 14 ปี นับเป็นช่วงอายุที่เป็นวัยรุ่นที่สมบูรณ์ เริ่มวางรูปแบบความคิดเป็นของตัวเอง มีเจ้าของความขัดแย้งต่อต้านในสิ่งที่ไม่ตรงกับความคิดของตนเอง ชอบพูดแสดงความคิดเห็นมากกว่าการอ่าน ปรากฏการณ์สำคัญเกิดขึ้นคือ ความสนใจในการอ่านลดน้อยลง มักจะชอบอ่านเรื่องที่มีสาระสั้น อ่านจบจบบายเด็กจึงอ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสารข่าว ซึ่งสนองอารมณ์ชั่วครู่ชั่วครวมากกว่าหนังสือหลักอื่น เด็กชายยังคงมีรสนิยมชอบเรื่องการผจญภัย วิทยาศาสตร์ แต่เริ่มสนใจอ่านหนังสือประเภทรักๆ ใคร่ๆ แต่เด็กหญิงกลับมีรสนิยมอ่านหนังสือระดับผู้ใหญ่อ่านเรื่องสะท้อนอารมณ์ และเกินขอบเขตความจริง

วัย 15 ปี เริ่มมีนิสัยอ่านหนังสืออย่างรวดเร็ว มักรีบอ่านอย่างกระตือรือร้น อ่านจนกระทั่งแสดงท่าว่าไม่มีหนังสือจะอ่าน แต่แท้ที่จริงพบว่าเด็กวัยนี้มิได้ตั้งใจอ่านหนังสืออย่างลึกซึ้งทั้งๆ ที่ทำกิริยาอยากอ่าน เมื่อมีหนังสือให้อ่านกลับไม่สนใจอ่าน เด็กอายุ 15 ปี มักถือตนว่าเป็นผู้ใหญ่เริ่มสนใจเพศตรงข้ามอย่างจริงจัง รู้จักรับผิดชอบตนเองได้ มักไม่ยอมขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น แม้ใครจะช่วยเหลือด้วยเจตนาดีมักจะปฏิเสธ

3.3.2 แบ่งตามลักษณะของเรื่อง

สมพร จารุณัฐ (2540: 5-7) ได้แบ่งหนังสือเด็กออกเป็น 2 ประเภท ใหญ่ๆ คือ

1) หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก เป็นหนังสือที่แต่งขึ้นเพื่อให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านที่พบมีจำแนกในท้องตลาดพอที่จะจัดเป็นประเภทได้ดังนี้คือ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย เรื่องแปล และการ์ตูน หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก เป็นหนังสือที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และความบันเทิง มักมีเนื้อหาสาระที่เกิดจากจินตนาการของผู้เขียน หรือเป็นเรื่องที่ผู้เขียนสมมติขึ้นจากเค้าโครงและเหตุการณ์ต่างๆ มีการกำหนดหน้าที่และบทบาทตัวละครสถานที่เกิดเหตุ รวมไปถึงพฤติกรรม และความสะเทือนใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงความเป็นจริง แต่คำนึงถึงความสมจริงและเหตุผล โดยอาจถ่ายทอดในรูปของนิทาน ชาดก เรื่องสั้น คำกลอน

2) หนังสือสารคดีสำหรับเด็ก เป็นหนังสือที่เขียนและจัดทำขึ้นเพื่อเสนอเนื้อหาสาระความรู้ต่างๆ มักมีเนื้อหาสาระที่เกิดขึ้นจากความเป็นจริง มีแหล่งที่มาอย่างถูกต้อง สามารถใช้อ้างอิงเป็นความรู้ได้ หนังสือสารคดีสำหรับเด็ก มักถ่ายทอดเป็นความเรียงหรือร้อยแก้ว โดยใช้ถ้อยคำสำนวนที่เข้าใจง่ายครอบคลุมเนื้อหาและมีความเพลิดเพลินในการอ่าน โดยสารคดีจะไม่กำหนดตัวละคร บทบาท และความสะเทือนใจ แต่อาจวางความคิดรวมยอดไว้เป็นเป้าหมายสุดท้าย หนังสือสารคดีสำหรับเด็กแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ สารคดีท่องเที่ยว สารคดีชีวประวัติ และสารคดีทั่วไป

นอกจากนี้ยังแบ่งตามลักษณะของหนังสือที่ผลิตออกมาเป็นสำคัญ มี 5 ประเภท คือ

- (1) ประเภทกลอน เป็นหนังสือสำหรับเด็กที่แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทร้อยกรอง
- (2) ประเภทนิทานเป็นเรื่องเล่าสืบกันมา มุ่งให้ความเพลิดเพลินแทรกข้อคิดคติสอนใจ เป็นการอบรมลูกหลานทางอ้อม
- (3) ประเภทการ์ตูน เป็นหนังสือที่มีภาพเขียนในลักษณะล้อเลียนทำให้เกิดอารมณ์ขัน เป็นภาพที่ผิดความจริงแต่อาจแทรกความจริงได้ จะมีส่วนสร้างความสนใจของเด็กให้อยากอ่านเพราะมีเนื้อเรื่องและภาพประกอบที่ดึงดูดความสนใจ ทำให้เข้าใจได้ชัดเจนขึ้น
- (4) ประเภทสารคดี เป็นหนังสือที่มักให้ความรู้ ความคิดประสบการณ์และสติปัญญาแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ
- (5) นิยายสำหรับเด็ก เป็นวรรณกรรมที่มีคอลัมน์ต่างๆ ที่ให้ทั้งความรู้ ความบันเทิงและฝึกสมอง ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ นิยายสารที่เขียนให้เด็กอ่านเท่านั้นและนิยายสารของเด็กที่แทรกอยู่

3.3.4 แบ่งตามลักษณะการใช้งาน

หนังสือ พุทธชะวัน (2536 : 56-65) ได้แบ่งประเภทของหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามลักษณะการใช้งานเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) หนังสือเสริมทักษะในการอ่าน เป็นหนังสืออ่านประกอบ ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้คำจากที่เรียนมาแล้วมาใช้ในรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิม รวมทั้งหนังสือที่มุ่งปูพื้นฐานความพร้อมในการอ่านของเด็กแรกเรียนด้วยได้แก่ หนังสือพจนานุกรม พจนานุกรมเสียง สมุดภาพ แบบฝึกหัด เป็นต้น
- 2) หนังสือเสริมประสบการณ์ ช่วยเสริมความเข้าใจได้อย่างกว้างขวาง และลึกซึ้งได้ตามลักษณะของวัย
- 3) หนังสือประเภทสร้างเสริมความสนใจและความเพลิดเพลิน เป็นหนังสือที่ช่วยสร้างความเพลิดเพลินในการอ่านอยู่ในวงกว้าง ได้แก่ นิทาน นิยาย เรื่องสั้นสำหรับเด็ก มีรูปแบบที่จะช่วยส่งเสริมในการอ่านได้อย่างมาก

สรุปได้ว่า หนังสือสำหรับเด็กมีลักษณะและรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากอ่าน เนื้อหาในหนังสือจะสอดแทรกความรู้และประโยชน์ ที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีหลากหลายประเภท เป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ในการ

เรียนรู้นอกเหนือ จากบทเรียนปกติ ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินและสอดแทรกประสบการณ์
ความรู้ โดยมีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตร

3.4 ลักษณะที่ดีของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็กนั้น ผู้สร้างควรคำนึงถึงองค์ประกอบหลายด้าน
เพื่อให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย ได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของหนังสือสำหรับเด็กไว้หลายท่าน
ดังนี้

จินตนา ไบกาซูยี (2542: 10) ได้กล่าวถึงลักษณะหนังสือสำหรับเด็กโดยทั่วไป
ดังนี้

1. เนื้อหา มีวัตถุประสงค์และแก่นของเรื่องบ่งบอกชัดเจน
2. เนื้อหา มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับวัย ความ
สามารถในการอ่าน และความสนใจในการอ่านของผู้อ่านตามระดับวัย
3. รูปแบบการเขียนเนื้อหา หรือการเสนอเนื้อหา มีหลายประเภท ได้แก่ นิยาย
นิทาน เรื่องสั้น สารคดี บทความ เมื่อเลือกใช้ประเภทใดต้องใช้อย่างถูกต้อง ตามรูปแบบไม่ปะปน
จนสับสน และควรกลมกลืนกันไป นั่นคือเขียนให้ผู้อ่านซึ่งเป็นเด็กสามารถอ่านเข้าใจง่ายและรู้เรื่อง
เร็วที่สุด
4. หนังสือควรมีรูปภาพเป็นส่วนประกอบสำคัญ สัดส่วนของภาพกับเนื้อหา
ขึ้นอยู่กับวัยของผู้อ่าน
5. จำนวนภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย ถูกต้องเหมาะสมกับวัยของเด็ก สั้น
กระชับได้ใจความ
6. ใช้ตัวอักษร และขนาดตัวอักษรชนิดที่อ่านง่ายและชัดเจนเหมาะสมกับวัย
7. รูปเล่มหนังสือ ควรมีขนาดไม่ใหญ่ไม่เล็ก กว้างหรือยาวเกินไป มีสีสวยงาม
เหมาะสมสะดุดตา การเย็บเล่มแข็งแรงทนทาน

ณรงค์ ทองปาน (2526: 61- 62) กล่าวว่าหนังสือที่ดีสำหรับเด็ก มีลักษณะที่
พิจารณาได้ 4 ประการ คือ

1. เนื้อเรื่องควรมีสาระสนุกสนานน่าสนใจและให้ความรู้ความเพลิดเพลิน
ส่งเสริมจินตนาการ สอดแทรกคุณธรรมค่านิยมที่เหมาะสมของสังคมตามวัยของเด็ก เนื้อเรื่อง
มีเป้าหมายแน่นอน และมีแนวคิดหรือแก่นของเรื่องที่เด่นชัด
2. วิธีเขียน ควรมีภาพประกอบเรื่อง ภาพและเรื่องควรอยู่ในหน้าเดียวกัน
3. ความยากง่ายในการใช้ภาษา ควรใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก
และเรียบเรียงได้เหมาะสม สะกดการันต์ถูกต้องตามหลักภาษา

4. การจัดรูปเล่มหนังสือ ควรมีขนาด รูปร่างของหนังสือส่วนมากมีรูปร่างอยู่ 2 แบบ คือ รูปแบบแนวตั้ง กับรูปแบบแนวนอน การเย็บเล่มต้องทนทานและเย็บด้วยความประณีต เพื่อจะได้ทนทานต่อการหยิบถือของเด็ก

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527: 21) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือสำหรับเด็กวัย 10-20 ปี (ก่อนวัยรุ่นจนถึงวัยรุ่น) เด็กวัยนี้อ่านหนังสือได้คล่องแล้ว ฉะนั้นความจำเป็นในการอ่านก็จะเพิ่มมากขึ้น หนังสือสำหรับเด็กวัยนี้ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ตัวอักษรขนาดตัวพิมพ์ธรรมดา
2. มีภาพสีและข้อความตามความเหมาะสมเรื่องประมาณ 70% รูปประมาณ 30%
3. ใช้ภาษาง่าย ๆ สำนวนง่าย ๆ ภาษาวัยรุ่นนิยมใช้ แต่ไม่ใช่คำแสลง
4. เนื้อเรื่องดีมีความสมจริงมากขึ้น เป็นเรื่องของเด็กในวัยเดียวกัน หนังสือควรมีทั้งประเภทให้เกิดความเพลิดเพลินและให้ความรู้ เนื้อหาอยู่ในความสนใจของเด็กวัยรุ่น ไม่เป็นการสั่งสอน แต่แนะ และยกตัวอย่างให้เห็นจริง

5. มุ่งให้สร้างจินตนาการและเกิดความคิดสร้างสรรค์
6. เป็นลักษณะหนังสือฉบับกระเป๋ (Pocket book)
7. หน้าปก ภาพวาดหน้าสนใจ มีศิลป์
8. ความยาว 150-200 หน้าขึ้นไป

จึงสรุปได้ว่าการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมควรคำนึงถึงความเหมาะสมในการจัดวางเนื้อหา จัดรูปเล่ม ภาพประกอบการใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย เพื่อให้เด็กได้อ่านตามความเหมาะสมของวัย ทั้งนี้เพื่อให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในการอ่านและได้รับความรู้ไปในขณะเดียวกัน

3.5 การจัดรูปเล่ม

ในการจัดรูปเล่มหนังสือของเด็กมีสิ่งที่จะต้องคำนึงเพื่อให้ได้หนังสือที่เหมาะสมแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.5.1 ลักษณะภายนอกทั่วไปของหนังสือ

1) ขนาด ของหนังสือสำหรับเด็กมักถือเอาตามความสะดวก ควรยึดหลักที่ว่าเด็กสามารถหยิบถือ กาง เปิดได้สะดวกตามวัยของเด็ก และควรเป็นหนังสือประเภทแนวตั้ง ปกแข็ง เปิดง่าย ในด้านรูปเล่มหนังสือการทำรูปเล่ม (format) หมายถึง รูปเล่ม ขนาดกระดาษและขนาดตัวหนังสือหรือตัวพิมพ์ ลักษณะและขนาดของรูปเล่ม ควรมีขนาดพอเหมาะหยิบได้สะดวก ในแนวนอนหรือตั้งก็ได้ มีสิ่งที่ควรพิจารณา คือ ขนาด เราไม่สามารถกำหนดขนาดหนังสือเด็กเป็นการตายตัวได้ เพราะเด็กชอบเปลี่ยนความสนใจอยู่เสมอ ไม่ชอบสิ่งที่ซ้ำซากจำเจอาจจะมีตั้งแต่

ขนาดเล็ก 4x2.5 นิ้ว หรือขนาดใหญ่ 12.5x9 นิ้ว ความยาวก็อาจตั้งแต่ 20 แผ่นขึ้นไปจนถึง 40-50 แผ่นก็ได้ ทั้งนี้ย่อมแล้วแต่เนื้อหา แล้วแต่ตัวของผู้อ่าน ที่ผู้เขียนตั้งใจจะเขียนให้อ่าน

ถวัลย์ มาศจรัส (2539 : 31) กล่าวว่า หนังสือสำหรับเด็ก มักจะมีรูปเล่มที่แปลกตา เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก สามารถแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบ คือ

1. หนังสือ Dic-cut เป็นหนังสือที่ตัดเป็นรูปต่าง ๆ เช่น รูปดาว เป็นต้น
2. หนังสือ Pop-up คือหนังสือสามมิติ เมื่อเปิดหนังสือออกมา จะมีรูปแบบต่างๆ ยื่นขยายออกมาจากหน้าหนังสือ ในต่างประเทศที่มีการพิมพ์ก้าวหน้า หนังสือประเภทนี้ จะมีเสียงประกอบด้วย

3. หนังสือ Up-right คือหนังสือแนวตั้งปกติ

4. หนังสือ Up-long เป็นหนังสือแนวนอนทั่วไป

การจัดหนังสือควรมีความประณีตตั้งแต่ปกของหนังสือ ภาพที่หน้าปกควรสอดคล้องกับเรื่อง เพื่อเรียกความสนใจแก่ผู้อ่านและเป็นการนำทางผู้อ่านไปสู่เนื้อเรื่อง นอกจากนี้ควรจัดทำภาพปกด้วยความประณีตบรรจง เพื่อสร้างรสนิยมและความเข้าใจใน ความงามแห่งศิลป์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้อ่าน

2) รูปเล่ม ส่วนมากมี 2 แบบ คือ แบบแนวตั้งกับรูปแบบแนวนอน หรือมีรูปร่างที่แปลกเข้ากับเนื้อหาภายใน เช่น ถ้าเนื้อหาภายในเป็นเรื่องเกี่ยวกับเสือ รูปเล่มจะมีลักษณะเป็นตัวเสือด้วย เป็นต้น

3) การเย็บเล่ม วัสดุที่ใช้เย็บเล่มต้องทนทาน และเย็บด้วยความประณีต

3.5.2 ส่วนประกอบของหนังสือ

1) ส่วนหน้า ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้จัดเรียงกันไป คือ

(1) หน้าปก ภาพปกควรสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ควรใช้สีสันสะดุดตา บนปกมีชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่งชื่อผู้วาดภาพประกอบตัวโตชัดเจน เป็นภาพที่ดึงดูดความสนใจ ชักจูงใจให้อยากเปิดอ่าน หนังสือบางเล่มอาจมีปกหุ้มซึ่งมีลักษณะคล้ายกับปก ปกอาจเป็นปกอ่อนหรือปกแข็งก็ได้

(2) ปกด้านในส่วนหลังของหน้าปกส่วนใหญ่จะทิ้งว่าง ถ้ามีรายละเอียดก็เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการพิมพ์

(3) ไบรอนปก คือหน้าต่อจากปก มีเพียงชื่อเรื่องซึ่งพิมพ์อยู่ด้านบน

(4) ด้านหลังของไบรอนปกส่วนใหญ่เว้นว่างไว้ หรืออาจจะใส่ชื่อชุดหนังสืออ่านเล่มอื่นๆ ที่ผู้แต่งเรื่องนี้เขียนไว้

(5) ปกใน มักอยู่ด้านขวามือ การจัดปกในแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนแรก มีชื่อเรื่องและชื่อรอง ตอนที่สอง มีชื่อผู้แต่ง ผู้จัดทำ ผู้รวบรวม และตอนที่สามเป็นเรื่องของการจัดพิมพ์

(6) รองปกใน หรือเป็นส่วนหลังของปกใน อาจใช้เป็นหน้าคำอุทิศหรือบุคคลที่อุปการะในการแต่งหนังสือ

(7) หน้าคำนำ หรือคำชี้แจง เป็นหน้าแสดงวัตถุประสงค์ของหนังสือ ประวัติความเป็นมา หรือชี้แจงการใช้หนังสือ

(8) หน้าสารบัญ อาจอยู่ซ้ายมือหรือขวามือหน้าจะว่าง แต่ให้ต่อจากหน้าคำนำ ส่วนหน้าหนังสือไม่นิยมใส่หมายเลข แต่จะใช้สัญลักษณ์อื่นแทน เช่น ตัวอักษรเลขโรมัน หรือ ตัวเลขอยู่ภายในวงเล็บ เพื่อให้แตกต่างจากหน้าธรรมดา

2) ส่วนของเนื้อหา หรือ เนื้อหาในของเล่ม ส่วนที่ต้องพิจารณา ได้แก่

(1) สีของอักษรหนังสือส่วนมากจะพิมพ์ตัวอักษรลงบนพื้นสีขาวเพราะต้นทุน ในการพิมพ์ต่ำกว่าพิมพ์ลงบนกระดาษสี สีของอักษรในหนังสือมักเป็นสีดำ

(2) ขนาดของตัวอักษรผู้จัดทำหนังสือควรพิจารณาเลือกใช้ตัวอักษรที่เหมาะสมแก่วัยเด็ก ควรพิมพ์ให้ชัดเจนไม่เลอะเลือน มีการเว้นว่างเพื่อให้ดูสวยงามและไม่เบื่อ นอกจากนี้ควรคำนึงถึงการใช้ลักษณะตัวอักษรพิเศษต่างๆ เช่น ตัวเข้ม ตัวบาง ตัวหนา เพื่อแสดงความหมายเป็นกรณีพิเศษตามเหมาะสม

(3) การวางหน้า หรือจัดหน้า จัดภาพและคำบรรยายให้เหมาะสมตามลำดับ มีศิลปะ ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ให้ตัวหนังสือและภาพมีความสมดุลกับหน้าหนังสือและตัวอักษร รูปต่อรูปควรมีความต่อเนื่องกันระหว่างรูปกับหนังสือ ตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้าย

3) ภาพและคำบรรยายจัดวางได้หลายวิธี ดังนี้

(1) ภาพอยู่คนละหน้ากับคำบรรยาย ซึ่งจะอยู่ลักษณะหน้าคู่ อาจอยู่ด้านขวามือตามหลักความสนใจของคนที่ยอดด้านขวาก่อนเสมอแต่การจัดวางหน้าหนังสือตามหลักนี้จะไม่เป็นผลดีกับเด็ก เพราะเด็กสนใจภาพมากกว่าตัวหนังสืออยู่แล้ว หากเอาตัวหนังสือไว้ทางซ้ายมือหมด จะทำให้ความสนใจไปอีก ดังนั้นเพื่อเกิดความสมดุลควรเอาภาพไว้ทางซ้ายมือบ้างขวามือบ้าง

(2) ภาพวางไว้หน้าเดียวกับตัวอักษร คำบรรยายอาจอยู่ด้านบนหรือด้านล่าง ปนกันไปก็ได้

(3) ภาพและคำบรรยายอยู่หน้าเดียวกัน วางไว้ทั้งด้านบนและด้านล่าง และกระจายไปทั่วหน้ากระดาษตามที่วาง

(4) ภาพและคำบรรยายกระจายเป็นภาพ และคำบรรยายติดต่อกันทั้ง 2 หน้าติดกันทำให้มองเห็นไม่ชัด ซึ่งมักจะเป็นภาพใหญ่ๆ แต่ต้องเขียนกระดาษกลางเล่มให้หน้ากระดาษติดกันอย่างเรียบร้อยแนบสนิท ภาพและคำบรรยายจะต่อเนื่องกันได้สนิทแล้วเป็นภาพเดียวกัน

4) ส่วนหลัง ประกอบด้วยสิ่งเหล่านี้จัดเรียงลำดับ คือ

(1) หน้ากิจกรรม หรือคำอธิบายศัพท์ที่เป็นรูปภาพ ทำให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้นส่วนนี้อาจประกอบด้วยบรรณานุกรม ดัชนี และภาคผนวก

(2) รองปกใน (ปกหลัง) ส่วนใหญ่จะเว้นไว้ บางครั้งจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดพิมพ์หรืออาจใส่ชุดหนังสือของผู้แต่งเรื่องนั้น

(3) ปกหลัง อาจเว้นว่างเปล่าแต่ปัจจุบันนิยมมีภาพประกอบ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของปกหน้า เพื่อสร้างความสนใจ การออกแบบปกหน้าและปกหลังก็นิยมให้เป็นแผ่นเดียวกัน (วิริยะ สิริสิงห์. 2524 : 61-64; ณรงค์ ทองปาน. 2526 : 63-69; จินตนา ไบกาซูยี. 2534 : 71-84)

ในการสร้างหนังสือสำหรับเด็กนั้น ผู้สร้างควรศึกษาและการวางแผนในการจัดทำหนังสือโดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่เหมาะสมสำหรับเด็ก เพื่อให้หนังสือที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัยของผู้อ่าน มีคุณค่า มีสาระความรู้ ชวนให้ผู้อ่านอยากติดตามอ่านหนังสือยิ่งขึ้น

3.6 ความสนใจในการอ่านของเด็ก

เด็กมักมีความสนใจใฝ่รู้ในสิ่งต่างๆที่เป็นสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่ได้พบเห็นจากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะกระตุ้นความสนใจใฝ่รู้ในตัวของเด็ก นอกจากนี้เพศและวัยยังเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นปัจจัยในการเรียนรู้ของเด็ก จินตนา ไบกาซูยี (2542 : 26-28) ได้กล่าวถึงเรื่องความสนใจของเด็กวัยมัธยมศึกษาตอนต้นหรือวัยก่อนวัยรุ่น (12-14 ปี) ซึ่งเป็นวัยเชื่อมต่อระหว่างวัยเด็กและวัยรุ่นว่า วัยนี้เป็นวัยที่เริ่มย่างเข้าสู่ความเป็นวัยรุ่นอย่างจริงจัง เห็นได้อย่างชัดเจนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และอุปนิสัยใจคอ ส่วนในด้านความสนใจนั้น ในระยะนี้ สองเพศเริ่มแสดงความแตกต่างในสิ่งที่ชอบไม่เหมือนกัน เด็กหญิงจะเข้ากลุ่มเพศเดียวกัน มีอุปนิสัยและความชอบเหมือนกัน มีความจริงจังในการเรียนมากกว่าเด็กชาย ชอบดูกีฬามากกว่าการเป็นผู้เล่น สนใจสิ่งประดิษฐ์และการฝีมือ สนใจแต่งกายตามกลุ่มนิยม ชอบอ่านหนังสือนิยายรักหวานแหววโรแมนติก นิยายชีวิตเกี่ยวกับครอบครัว เกี่ยวกับ

มิตรภาพเพื่อนรัก คอคลับน้ำขุ่น เรื่องสั้นๆ จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารของเด็กและวัยรุ่น กลุ่มเด็กชายมีความสนใจกีฬาที่เล่นเป็นทีม มีกติกากฎเกณฑ์มีการแข่งขัน เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล และจะเลือกคบเพื่อนชายที่ชอบกิจกรรมเหมือนกัน บางกลุ่มชอบประดิษฐ์ค้นคว้า เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ทำของเล่นจากไฟฟ้า หรือต่อวิทยุ ส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับการค้นคว้าทดลอง กีฬา หรืองานอดิเรกที่ตนชอบ เรื่องกำลังภายใน การผจญภัย ชีวิตประวัติดังนี้ เป็นต้น

สรุป เพศและวัยของเด็ก เป็นปัจจัยมีความสำคัญในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนั้นผู้สร้างหนังสือจึงควรคำนึงถึงความเหมาะสมดังกล่าว จากการวิจัยของ ลมุล รัตตากร (2529: 28-35) สรุปได้ว่าหนังสือประเภทต่างๆ ที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาให้ความสนใจ ได้แก่ หนังสือประเภทสารคดี นวนิยาย ร้อยกรองและกวีนิพนธ์และนิทาน องค์ประกอบด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการอ่านหนังสือของนักเรียน คือ เพศ ระดับอายุ สติปัญญา สภาพแวดล้อมและภาวะเศรษฐกิจ รวมทั้ง ขนาดรูปเล่มและสีสันภายนอกของหนังสือ

3.7 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

3.7.1 ขั้นสำรวจ

ในรายวิชาเพิ่มเติม ส 21201 ท้องถิ่นของเรา 1 และ ส 22201 ท้องถิ่นของเรา 2 มีเนื้อเรื่องใดบ้าง ที่เด็กไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาหรือกำลังเป็นปัญหาของท้องถิ่นในปัจจุบัน เรื่องใดบ้างที่ควรปลูกฝังให้เยาวชนอนุรักษ์ สืบทอดไว้ แล้วเขียนสรุปเนื้อหาที่เป็นประเด็นสำคัญไว้

3.7.2 กำหนดวัตถุประสงค์

ควรกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่เด็กจะได้รับให้ชัดเจน ระบุชั้นที่เรียน ซึ่งจะใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อการเรียนการสอน การจัดทำหนังสือสำหรับเด็กนั้น ขั้นตอนในการผลิตหนังสือและการสร้างหนังสือ เป็นงานละเอียดที่ต้องอาศัยความเข้าใจ เพื่อให้ได้หนังสือที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของผู้สร้าง

3.7.3 เขียนโครงเรื่องอย่างย่อๆ โดยการผูกเป็นโครงเรื่อง และแบ่งเนื้อหาไว้เป็นบทเพื่อที่จะดำเนินการตามขอบเขตของเรื่องที่วางไว้

3.7.4 นำโครงเรื่องหรือเนื้อเรื่องย่อมาเขียนให้เป็นขั้นตอนของเนื้อเรื่องและภาพประกอบ

3.7.5 การทำรูปแบบจำลองของหนังสือ เพื่อตรวจสอบหาความถูกต้องเหมาะสมก่อนพิมพ์

3.7.6 การทำรูปเล่ม หมายถึง ลักษณะ รูปร่าง ขนาดของตัวหนังสือ โดยคำนึงถึงขนาด ความเหมาะสม ให้เหมาะกับวัยของผู้อ่าน

3.7.7 การตั้งชื่อเรื่อง อาจตั้งก่อนหรือหลังการเขียน แต่ควรให้ชื่อเรื่องมีความน่าสนใจ

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้สร้างควรวางแผนให้ชัดเจนและดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ การกำหนดวัตถุประสงค์ของหนังสือ การเลือกเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้ ช่วยให้ผู้สร้างหนังสือสร้างได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อการเรียนรู้

4. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดฉะเชิงเทราและอำเภอแปลงยาว

4.1 ประวัติฉะเชิงเทรา

ฉะเชิงเทรา หรือ แปรริ้ว เป็นจังหวัดในภาคกลาง มีประวัติปรากฏมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาในแผ่นดินสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ประชาชนส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมแม่น้ำบางปะกงและลำคลองทั่วไป โดยมี“หลวงพ่อโสธร” เป็นศูนย์รวมศรัทธาของชาวแปรริ้วในอดีต ฉะเชิงเทรามีฐานะเป็นเมืองจัตวาอยู่ในสังกัดกระทรวงกลาโหม ต่อมาได้ขึ้นอยู่ในสังกัดกรมมหาดไทย และคงอยู่เรื่อยมาตั้งแต่รัชกาลของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และเมื่อถึงรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อทรงเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองแผ่นดินใหม่ เมืองฉะเชิงเทรามีฐานะเป็นเมืองๆหนึ่งในมณฑลปราจีนบุรีและในปี พ.ศ.2459 ได้เปลี่ยนจากเมืองเป็นจังหวัดเรียกว่า "จังหวัดฉะเชิงเทรา" คำว่า "ฉะเชิงเทรา" เป็นภาษาเขมรแปลว่า คลองลึก หลักฐานทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดปรากฏชัดเจน ในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่ใช้เมืองฉะเชิงเทราเป็นที่รวบรวมไพร่พล เมื่อ พ.ศ.213 ด้วยชัยภูมิของเมืองที่เหมาะสมทำให้เป็นเมืองหน้าด่านใช้ป้องกันศัตรูปกป้องเมืองหลวง เมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ.2475 และในปี พ.ศ.2476 มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ส่วนภูมิภาค คำว่าเมืองเปลี่ยนเป็นจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปกครองเมือง หลังจากนั้นในปี พ.ศ.2495 ซึ่งเป็นปีที่มีการตั้งภาคครั้งสุดท้ายของไทย ฉะเชิงเทราได้รับเลือกเป็นสถานที่ภาค มีเขตความรับผิดชอบ 8 จังหวัด นับเป็นบทบาทที่สำคัญทางประวัติศาสตร์การปกครอง ของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ส่วนความเป็นมาของชื่อ “แปรริ้ว” ก็มีตำนานเล่าขานกันมาหลายกระแสไม่แพ้กัน บ้างก็ว่าเมืองนี้แต่ไหนแต่ไรมา เป็นเมืองอยู่ช้ำอยู่น้ำ ในลำน้ำอุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์น้ำนานาชนิด โดยเฉพาะปลาช่อนซึ่งเป็นปลาน้ำจืดชนิดนี้มีชุกชุม และขนาดใหญ่กว่าในท้องถิ่นอื่นๆ จนเมื่อนำมาแล่นเนื้อทำปลาตากแห้ง จะแล่เพียงลิ้นหรือหัวริ้วตามปกติไม่ได้ ต้องแล่ออกถึง “แปรริ้ว”

เมืองนี้จึงได้ชื่อว่า “แปดริ้ว” ตามขนาดใหญ่โตของปลาช่อนซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเมือง จากวิถีชีวิตความเป็นอยู่รวมถึงเอกลักษณ์ของทะเลเชิงเทราจึงมีคำขวัญประจำจังหวัด ว่า

คำขวัญจังหวัดฉะเชิงเทรา
แม่น้ำบางปะกงแหล่งชีวิต พระศักดิ์สิทธิ์หลวงพ่อโสธร
พระยาศรีสุนทรปราชญ์ภาษาไทย อ่างฤๅไนปาสมนบูรณ์

4.2 เศรษฐกิจ การปกครองของฉะเชิงเทรา

จังหวัดฉะเชิงเทรามีพื้นฐานด้านการเกษตร เป็นแหล่งผลิตอาหารเพื่อเลี้ยงประชากรในภูมิภาค และกรุงเทพมหานคร ประชาชนร้อยละ 70 ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในจังหวัด คิดเป็นมูลค่าประมาณ 27,681 ล้านบาทต่อปี ผลผลิตที่สร้างชื่อเสียงให้แก่จังหวัดในด้านพืช ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน มะพร้าว มะม่วง และหมาก เป็นต้น ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ ไข่ไก่ และสุกร ซึ่งเป็นแหล่งผลิตมากที่สุดของประเทศ ไก่เนื้อ เป็ด และโคเนื้อ ด้านประมง มีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อาทิเช่น กุ้งกุลาดำ ปลาน้ำจืด ปลาน้ำกร่อย และกิจการประมงทะเล สำหรับในด้านอุตสาหกรรมนับว่าศักยภาพค่อนข้างสูง มีนักลงทุนให้ความสนใจลงทุนมาก มีการเคลื่อนย้ายฐานการผลิตจากกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียงมาลงทุนตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรม 1,555 โรงงาน ปริมาณเงินลงทุน 377,145.81 ล้านบาท จำนวนแรงงานในภาคอุตสาหกรรม 136,645 คน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องทางการเกษตร อุปกรณ์ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ ชิ้นส่วนรถยนต์และประกอบรถยนต์ พลาสติกและผลิตภัณฑ์จากไม้ ฯลฯ โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางปะกง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอพนมสารคาม อำเภอบ้านโพธิ์ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว และอำเภอแปลงยาว ตามลำดับ มีนิคมอุตสาหกรรม 2 แห่ง

จังหวัดฉะเชิงเทรา แบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น 11 อำเภอ ดังนี้

1. อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา
2. อำเภอบางคล้า
3. อำเภอบางน้ำเปรี้ยว
4. อำเภอบางปะกง
5. อำเภอบ้านโพธิ์
6. อำเภอพนมสารคาม

7. อำเภอสนามชัยเขต
8. อำเภอแปลงยาว
9. อำเภอรามราช
10. อำเภอท่าตะโก
11. อำเภอกลองเชือก

และแบ่งเป็น 93 ตำบล 892 หมู่บ้าน 23 เทศบาล 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด และ 85 องค์การบริหารส่วนตำบล

4.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอำเภอแปลงยาว

4.3.1 ประวัติความเป็นมา

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาว่า ตำบลแปลงยาว ตำบลวังเย็นและตำบลหัวสำโรงของอำเภอบางคล้า อยู่ห่างไกลจากตัวอำเภอ ทำให้เจ้าหน้าที่ที่มีอยู่เป็นจำนวนน้อย ออกตรวจตราดูแลทุกข์สุขของราษฎรได้ไม่ทั่วถึง ราษฎรไม่ได้รับความสะดวก ในการเดินทางมาติดต่อราชการ นอกจากนี้สภาพพื้นที่ทั่วไปของทั้ง 3 ตำบลคาดว่าจะมีความเจริญในภายหน้า เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ.2521 กระทรวงมหาดไทยจึงประกาศแยกท้องที่อำเภอบางคล้าตั้งเป็นกิ่งอำเภอชื่อว่า กิ่งอำเภอแปลงยาว มีเขตการปกครอง 3 ตำบล คือ ตำบลแปลงยาว ตำบลวังเย็นและตำบลหัวสำโรง และเปิดสถานที่ทำการชั่วคราวเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2521 “โดยอาศัยอาคารเรียนของโรงเรียนทุ่งสะเดาประชาสรรค์ จำนวน 1 หลัง เหตุที่ใช้ชื่อว่ากิ่งอำเภอแปลงยาว เพราะสถานที่ตั้งกิ่งอำเภอดังอยู่ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ของตำบลแปลงยาว”และในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2524 กระทรวง มหาดไทยได้อนุมัติให้กิ่งอำเภอแปลงยาว แยกเขตการปกครองตั้งเป็นตำบลใหม่ขึ้นอีก 1 ตำบลคือ ตำบลหนองไม้แก่น โดยแยกออกจากตำบลวังเย็น ในปี พ.ศ. 2524 ได้รับงบประมาณก่อสร้างที่ว่าการกิ่งอำเภอเป็นการถาวร และมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นอำเภอเมื่อวันที่ 9 มีนาคม ปีพ.ศ. 2528 (ที่มา ข้อมูลสรุปอำเภอแปลงยาว)

4.3.2 ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอแปลงยาว มีลักษณะภูมิประเทศทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบสูง ลักษณะเป็นลอนลูกฟูก สูง ๆ ต่ำ ๆ ส่วนทางทิศตะวันตกและทางตอนล่างเป็นที่ราบลุ่ม มีคลองที่สำคัญได้แก่ คลองวังเย็น คลองห้วยยายหุ คลองห้วยยายเฒ่า คลองส่งน้ำสะพานนา ห้วยกระบกเรียบ และนอกจากนี้ในปัจจุบันยังมีคลองส่งน้ำชลประทานท่าลาด

4.3.3 ที่ตั้งและขนาด

อำเภอแปลงยาวตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของฉะเชิงเทรา ที่ว่าการอำเภอแปลงยาวตั้งอยู่ที่ถนน ฉะเชิงเทรา-สัตหีบ สาย 331 หมู่ 4 ตำบลวังเย็น อำเภอแปลงยาว

จังหวัดฉะเชิงเทรา ห่างจากเขตจังหวัด ประมาณ 35 กิโลเมตร และห่างจาก กรุงเทพมหานคร ประมาณ 110 กิโลเมตร มีพื้นที่โดยรวม 148,269 ไร่ หรือ 237.23 ตารางกิโลเมตร

4.3.4 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอบางคล้า อำเภอพนมสารคาม อำเภอราชสาส์น

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอพนมสารคามอำเภอสนามชัยเขต อำเภอท่า

ตะเกียบ

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอพนัสนิคม และกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอพนัสนิคม (จังหวัดชลบุรี) อำเภอบ้านโพธิ์

และอำเภอบางคล้า

4.3.5 สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไป ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม ถึงเดือน มิถุนายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน กรกฎาคม ถึงเดือน ตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน ถึงเดือน กุมภาพันธ์

4.3.6 ประชากร

ประชากร มีประชากรรวม 37,036 คน

ประชากรชาย 18,322 คน

ประชากรหญิง 18,714 คน

(ข้อมูลประชากรเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2554 ที่มา : บรรยายสรุปข้อมูลอำเภอแปลงยาว)

ความหนาแน่นของประชากร รวม 162 คน / ตารางกิโลเมตร ประชากร มีเชื้อสายเขมร ลาวเวียง และเชื้อสายจีน

4.3.7 เศรษฐกิจ

อาชีพหลักของประชากรคือทำนาและยังเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญแห่งหนึ่งของฉะเชิงเทรา นอกจากนั้นยังมีการทำสวนผลไม้ ยางพาราและทำไร่มันสำปะหลัง บางส่วนเป็นพนักงานและลูกจ้างในนิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ ซิตี้ อำเภอแปลงยาวมีคำขวัญที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของพื้นที่ ดังนี้

คำขวัญอำเภอแปลงยาว

ทุ่งนาบอกลาม เฝ้าข้าวหลามประเพณี

ผลไม้รสดี ถิ่นที่อุตสาหกรรม

4.3.8 การเดินทาง

การเดินทางไปยังอำเภอแปลงยาว ใช้การเดินทางโดยทางบกเท่านั้น จากกรุงเทพฯ สามารถใช้เส้นทางสายพหลโยธิน พอถึงสี่แยกหลักสี่เลี้ยวขวาเข้าสู่ถนนสายรามอินทราวิ่งตรงมาถึงสี่แยกมีนบุรีแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่เส้นทางหลวงหมายเลข 304 (ถนนสายมีนบุรี-ฉะเชิงเทรา) ผ่านสี่แยกหนองจอกและสามแยกอำเภอบางน้ำเปรี้ยว ตรงเข้าสู่ตัวจังหวัดฉะเชิงเทราผ่านสะพานข้ามแม่น้ำบางปะกงวิ่งตรงขึ้นไปทางด้านทิศเหนือ เมื่อถึงสี่แยกบางคล้าเลี้ยวขวาไปตามถนนบางคล้า-แปลงยาว ซึ่งเชื่อมต่อกับเส้นทาง 331 ได้ หรือวิ่งตรงไปถึงสามแยกหนองปลาตะเพียน เลี้ยวขวาโดยใช้เส้นทาง 331 สาย ฉะเชิงเทรา-สัตหีบ ผ่านที่ว่าการอำเภอโดยตรง กรณีมาโดยใช้เส้นทาง 304 สายฉะเชิงเทรา-กบินทร์บุรี ให้ใช้ถนนสายเลี่ยงเมืองเข้าสู่เส้นทาง 331 สายฉะเชิงเทรา-สัตหีบ ผ่านที่ว่าการอำเภอแปลงยาว

อำเภอแปลงยาวแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 4 ตำบล 48 หมู่บ้าน ได้แก่

1. ตำบลแปลงยาว (Plaeng Yao) 13 หมู่บ้าน
2. ตำบลวังเย็น (Wang Yen) 11 หมู่บ้าน
3. ตำบลหัวสำโรง (Hua Samrong) 12 หมู่บ้าน
4. ตำบลหนองไม้แก่น (Nong Mai Kaen) 12 หมู่บ้าน

และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 7 แห่ง ได้แก่

1. เทศบาลตำบลทุ่งสะเดา ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลแปลงยาวและบางส่วนของตำบลวังเย็น
2. เทศบาลตำบลแปลงยาว ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลแปลงยาวและบางส่วนของตำบลวังเย็น
3. เทศบาลตำบลหัวสำโรง ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลหัวสำโรง
4. เทศบาลตำบลวังเย็น ครอบคลุมพื้นที่ตำบลวังเย็น (นอกเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดาและเทศบาลตำบลแปลงยาว)
5. องค์การบริหารส่วนตำบลแปลงยาว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลแปลงยาว (นอกเขตเทศบาลตำบลทุ่งสะเดาและเทศบาลตำบลแปลงยาว)
6. องค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหัวสำโรง (นอกเขตเทศบาลตำบลหัวสำโรง)
7. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้แก่น ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองไม้แก่นทั้งตำบล

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม

5.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สำคัญ สรุปได้ดังต่อไปนี้

ศุภวรรณ ศิริพัฒนกุล (2542) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ปะการัง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.33/83.33 เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปะการังของกลุ่มทดลองที่อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้อ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เจตคติทางวิทยาศาสตร์หลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่าก่อนการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อโนมา ไม้หอม (2542) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของวัยรุ่น เรื่อง สร้างเสน่ห์ด้วยการกินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่2โรงเรียนบ้านยาวิห้วยโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยปรากฏว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีของวัยรุ่น เรื่องสร้างเสน่ห์ด้วยการกิน มีประสิทธิภาพ 80.34 / 80.13 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่าก่อนการเรียน นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุดในทุกด้าน รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ และครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับดีมากในทุกด้าน

สมถวิล ศรีอ่อน (2546) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สืบสานงานอาชีพท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรสาคร พบว่าผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาด้านเนื้อหาและด้านการเขียนหนังสือครูผู้สอนและนักเรียนมีความคิดเห็นว่าเนื้อหาและการใช้ภาษาของหนังสืออ่านเพิ่มเติมสืบสานงานอาชีพท้องถิ่น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดภาพและรูปเล่ม ผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนหนังสือและครูผู้สอนอยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นในด้านการจัดภาพและรูปเล่มอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับประโยชน์ในการนำไปใช้ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

แสงอรุณ ประสพการณ์ (2546) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้าน กาญจนบุรี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยปรากฏว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมนิทานพื้นบ้านกาญจนบุรี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 นักเรียนที่เรียนจากหนังสือ

อ่านเพิ่มเติมนิทานพื้นบ้านกาญจนบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรพินท์ เมืองฆมภู (2546) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ย้อนรอยประเพณีที่ ภูมิภมขว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านไร่อ้อย จังหวัดพะเยา สรพผลการวิจัย ได้ ดังนี้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประสิทธิภพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีเจตคติต่อการอ่านหนังสือ อ่านเพิ่มเติมอยู่ในระดับดี

นุจรินทร์ ถิ่นทพไทย (2547) ศึกษาการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง เห็ดใน ระบบนิเวศของป่าสะแกราช สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของกลุ่มทดลองหลังการอ่านสูงกว่าก่อนการอ่าน และการประเมินคุณภาพหนังสือจากผู้ทรงคุณวุฒิ อยู่ในเกณฑ์ดีมาก และการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก

กิตติยา กิตติมงคล (2551) พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่องประเพณี ไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมี ประสิทธิภาพ 86.10/85.30 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยหนังสือ อ่านเพิ่มเติมหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โสภา สุขวิทยภรณ์ (2551) การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระภูมิปัญญาท้องถิ่น วิชาสังคมศึกษา เรื่อง “เรื่องเล่าจากผู้เฒ่าวังตะเคียน” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้ผู้เชียว ชาญประเมินความเหมาะสม พบว่าผู้เชี่ยวชาญ ให้ความเห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความเหมาะสม ในระดับมาก เมื่อนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปหาประสิทธิภาพ พบว่า มีประสิทธิภาพ 83.80/79.87 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการเรียนโดยใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่อง “เรื่องเล่าจากผู้เฒ่าวังตะเคียน” สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

สุกุลธิร์ จรัสศรีสุนทร (2551) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องการอนุรักษ์มรดก โลกทางวัฒนธรรมของไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลความตระหนักต่อการอนุรักษ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมของไทยและผลการประเมิน ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น ผลการศึกษาพบว่า หนังสืออ่าน เพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 93.91/84.83 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ด้วย หนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความตระหนักต่อการอนุรักษ์มรดกโลกทาง วัฒนธรรมของไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมใน ระดับมากที่สุด

งานวิจัยที่ได้มีผู้จัดทำขึ้นในรูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตลอดจนรายวิชาอื่นๆ ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหนังสือ ครูผู้สอนรายวิชาท้องถิ่นของเรา และนักเรียนที่เรียนวิชาท้องถิ่นของเรา อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ย่อมแสดงให้เห็นว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีประสิทธิภาพมีความน่าสนใจและเหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน สื่อการเรียนรู้ในปัจจุบันนับว่ามีความจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงเป็นทางเลือกที่ดีในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้จัดทำควรคำนึงถึงความสำคัญของเรื่องที่จัดทำ องค์ประกอบต่างๆของหนังสือประเด็นที่น่าสนใจอยู่ในความสนใจของผู้เรียนหรืออาจเป็นเรื่องที่ยังไม่มีผู้จัดทำทั้งที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ซึ่งมีความสำคัญต่อสภาพสังคมในปัจจุบัน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สำคัญ สรุปได้ดังต่อไปนี้

เฟสโก (Fusco, 1983: 219) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการกับการเรียนรู้ และปฏิกิริยาตอบสนองด้านวรรณกรรมของเด็ก โดยใช้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจาก Shorchan Wading Rever Middle School ให้นักเรียนอ่านหนังสือที่คัดเลือกไว้แล้วอย่างอิสระ แล้วนำหนังสือที่นักเรียนเลือกอ่านมาวิเคราะห์ด้วยระบบวิเคราะห์วรรณกรรมเพื่อการศึกษา หลังจากเก็บข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของกลุ่มพบว่า นักเรียนมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อเรื่องต่างกัน นักเรียนจะตอบสนองต่อเรื่องที่จัดคู่ต่อการเรียนรู้ได้ดีกว่า และพัฒนาการการเรียนรู้จากการอ่านวรรณกรรมขึ้นอยู่กับสติปัญญาของนักเรียนอีกด้วย จากศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การใช้สื่อในรูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเสริมกลุ่มสาระที่นักเรียนเรียนรู้ สามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนตอบสนองต่อการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น

บันดี้ (Bundy, 1983: Abstract) ได้สำรวจและพัฒนาเพื่อหาประสิทธิภาพด้านการอ่านของนักเรียนในระดับเกรด 4 เกรด 5 และเกรด 6 โดยสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวน 326 คน เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ ของระดับชั้น เพศ และประสิทธิภาพในการอ่านและวิเคราะห์ผลเพื่อนำไปประยุกต์ ใช้ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ เด็กเกรด 4 และเกรด 6 มีความสนใจในเรื่องเหตุการณ์บ้านเมืองและการผจญภัยมากกว่าเด็กเกรด 5 ขณะที่เด็กหญิงในเกรด 5 มีความสนใจและชอบอ่านนิทาน โคลงกลอน เรื่องเกี่ยวกับชีววิทยา สัตว์ และการ์ตูน ในขณะที่เพศชายมีความสนใจในเรื่องของวิทยาศาสตร์และกีฬา

ซิลโคท (Chilcoat 1993) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสอนเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองที่ดีแก่นักเรียน โดยใช้หนังสือการ์ตูนประวัติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกาและหน้าที่พลเมืองที่ดีเป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นที่ 2 (grade 2) จำนวน 60 คน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนสามารถให้คำแนะนำการพัฒนาหนังสือการ์ตูนและครูสามารถใช้หนังสือการ์ตูนเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้

บรูเดน (Burden (1994) ศึกษาเรื่องการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับวัยรุ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการอ่านในชั้นเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นที่ 12 (grade 12) จำนวน 161 คน โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับวัยรุ่นหลายประเภทและแบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย ผลการศึกษาพบว่า หลังจากนักเรียนอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับวัยรุ่นเป็นเวลา 2 เดือนแล้ว นักเรียนสามารถสร้างเกณฑ์ในการเลือกอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมได้และสามารถประเมินความก้าวหน้าในการอ่านหนังสือของตนเองได้เป็นอย่างดี

